

Sárospataki Kronika

I. évfolyam

4. szám

1970. október

25 községet elöntött a Szamos . . . Csaknem 100 négyzetkilométernyi területet 25 községet és négy tanyát öntött el egyik napról a másikra az ár, 30000 ember vált hajléktalanná.

(Népszabadság: 1970. május 16. 5. oldal)

Meleg nyári délután. Ismerősök haladnak el a kapu előtt.

— Hol van apukád, Lacika

— Árvizen — feleli egy 7 év körüli fiúcska s játszik tovább. Este bizony nehezen alszik el. Hiányzik apuka.

Éjfélre jár, Lacika félálomban hallja szülei hangját. Mintha valahonnan messziről jönnének a hangok.

A Szamosnál borzalmas a helyzet. Vészesen hömpölygött az ár. Állatok tetemeit vitte magával a víz. Borzalmas volt . . . Nem is láttam még olyat. Felnőtt emberek sírtak, tudod, mi az?

Fáradt vagy?

Ugyan. Ez semmi . . . de szívszaggató volt látni, ahogy egy szegény özvegyasszony, szinte minden erejét összeszedve férje fényképe után kapkodott. Hiába mondtuk neki, hogy . . . nem ez a fontos . . . magát kell mentenie . . . alig boldogultunk vele.

Ne sírj! Még felébred a gyerek. Nem akarom, hogy még most itthon lásson. Csak felizgatnám . . . látod . . . nem is mondtam még neked sem, hogy hajnalban idulok vissza.

Vissza? Hát vissza kell menni?

Igen. Vissza kell menni. Nagy ezütség van rám. Más is visszamegy. Oda most ember kell, aki segít, vigasztal, gyámolít. Nektek itthon semmi bajotok. Nem éheztek, s nem vacogtok nedves sátorban . . . fedél van a fejetek fölött, de ott?

Megértelek. Menj csak, de vigyázz magadra. Fáradtnak látszol. Nem baj. Megmentettük az öreg nénit is . . . csak a képet nem tudtuk.

Csak te vigyázz magadra s a gyerekre.

A gyerekre nagyon vigyázz.

„Kinek szívében a haza nem él, az száműzöttnek tekintheti magát mindenhol; a lelkében üresség van, mit semmi tárgy, semmi érzet be nem tölt.”

(Kölcsey: Parainesis)

S hogy milyen erővel hömpölygött az ár, sodort el falvakat, hogyan váltak az emberek hajléktalanná, s hogyan tekintettek reményvesztetten maguk elé, azt felfogtuk mi is. Kellett, hogy tette sarkalljon bennünket a kötelességérzet.

Iskolánk 113 fiú-tanulója ment el 1970. szeptemberében a Szabolcs-Szatmár megyei kisközségbe, Tivadarba építőtáborba. Velük ment Gergely Károly igazgató és Bigus Imre tanár is.

Ezek a diákok vállalták a fizikai munkával járó fáradtságot. Elviselték a sátorban töltött hideg éjszakákat, az esős napokat. Tudták — különösen a negyedikesek —, hogy mennyi tananyagot kell bepótolniuk, hiszen már javában folyt a tanév.

Munkájuk nyomán azonban Tivadaron gombaként nőttek a falak, s kerültek tető alá a házak a súlyos károkat szenvedett lakosság örömére. Mert mindent lehet pótolni, csak az ember ne veszítse el a reményt. S ezt a reményt is szerették volna a pataki diákok — sok más diáktársukkal is együtt — bele önteni a tivadariak szívébe.

„Örökre emlékezetünkbe zárjuk, őket s mindig tisztelettel fogunk visszaemlékezni rájuk” — mondta az egyik árvízsjúttotta község tanácselnöke.

Nem a köszönetért tettük.

Úgy éreztük, hogy így kellett tennünk.

Büszkeséggel tölt el bennünket az az érzés, hogy mint más építőtáborokból, a pataki diákok innen is a munkaversenyek győzteseiként tértek haza.

Az itthon-maradók viszont szeretettel fogadták őket.

Novella

Olaszul tanulok

L'operaio lavora molto. A munkásokat dolgozik. Most olvasom hatodszor. A hangsúly az utolsó előtti szótagon. A könyvre hajtom a fejem. Miért kell nekem olaszul tanulni?

Koradélután, rekkenő hőség. Akkor kezdtek a műszakot. A péntek délután jó nap. A szabad-szombatosok ilvenkor töltetik fel a tankot, nagy a forgalom, a hét vége miatt kedélyes a hangulat, ami zsebre nézve sok borraivalót jelent. Az oszlopok előtt hosszú sor kígyózik. Ilyenkor vagyunk mi elemünkben. Balkézben a félnedvesre nyomott (nem csavart) szivacs, jobbkézben az elegáns hanyagsággal hajtogatott szarvasbőr, ez még lefelé tartva, a szivacsos kéz már tette készen vállmagasságba emelve, az arcon szolgálatkész csábmosság és futás a bal első ablakhoz. Amíg beköszönök az ablakon, a kezem már jár a szélvédőn, ne legyen ideje a tulajnak gondolkozni a dolgon. Három húzás a szivaccsal, négy a bőrrrel, és már kész is. Utoljára mindig a bal első hagyom és beköszönök még egyszer. Ha nyújtja a kezét, elfogadom. Nem üresen nyújtja. Szóval kígyózik az a hosszú sor. Gépiesen járok kocsitól kocsiiig. Trabant, Wartburg, Volga, Moszkvics, Polski-Fiat, BMW, különböző színekben. Más mércével is mérhető: Köszönöm kislány: 2, Ft, 4, Ft, 3, Ft, 5, Ft. Bármily undok is, egy idő után az utóbbi mércét használjuk, hiszen ide az ember nem dolgozni, de pénzt keresni jött.

Mikor azt mondom, hogy benzinkutas vagyok, milliőgegy irigym van. Kész a BMW. Kerek Kossuthot érzek a tenyeremben. Ötöst adott. Rendes tag. Szívélyes mosolyú „Viszontlátásra, uram.“ Odapillantok a következő kocsira. Nem, ez nem lehet igaz! Csudasárga, Sport Fiat Coupe gördül lassan elém. A kedvenc kocsim, a kedvenc autósziemben. Egész kicsi rendszám-tábla és nagy fekete I betű az ovális, fehér felségjelzésen. Olaszok. Két 21—24 év körüli srác ül a kocsiban. Szakállas-bajszos a volánnál, csak bajszos mellette. Juj, de édesek. A volán mellett ülő nyakában Leica lóg. Intésekkel jelzem: a kocsit beállhat a 98-ashoz. A srác beállítja a kocsit, törölni kezdem szélvédőjét.

No! No! — kiveszi kezemből a szivacsot.

Előszedem a nemzetközit, lévén se német, se angol. Mutogatok kézzel-lábbal: piszkos az üveged, te drága, ha nincs pénzed, nem baj, neked szívesen csinálom ingyen is, mert szimpatikus vagy. De ő csak hajtja a magáét. Aha, végre megértem, kocsimosást akar. Üvöltök a srácoknak, hozzanak vizet, mosószert, kefét. Mutatom, álljon félre, a többi autós nem várhatja meg, hogy itt készüljön el. Beáll a járda mellé, a túloldalra. Nekilátunk. Közben hajtja a magáét.

Bella bambina, come si chiama?

Az első felét megértem, de „nem hallom“. Ebben a pillanatban szól nekem Zoli.

— Panni, a számtáblákat megcsináltad már? Erre a barátunk hozzá fordul és rám mutogatva kérdezetgeti:

— Pánia? Pánia?

Zoli a fejét rázza. — Panni.

Majd megölöm Zolit a tekintetemmel az árulkodásért.

A szakállas hirtelen ötlettel fényképezni kezd. Panni, mikor guggol, Panni jobbról, Panni balról, Panni, amikor bőrozi az ablakot. És közben már Panni nem is dühös. Igen, jobb lesz, ha bevalom magamnak, hogy már akkor imponált nekem ez a kedves mosolyú, szakállas, számomra érthetetlenül povedáló, karcúsított ingű srác, amikor megjelent. Igenis, tetszett. Hamar kész lettünk. Nem nagy kocsit a Sport Fiat Coupe. Szóltam Zolinak, ő intézze az anyagiakat. Nem akartam tudni, hogy mennyit ad. Aznap még négyszer visszajött. Csak köszönni és mutatni, hogy nyolckor értem jön. Jött. Dühös voltam. Kínomban voltam dühös. Te édes kölkök, te buta, hogy képzeled, hogy beülök a kocsidba. Tilos! Tilos! Tiltja az én erkölcsi normám, és nem utolsó sorban az ÁFOR munkaszabályzata. De hogyan mondjam meg neked, ha te csak a magad lágy, éneklő nyelvén karattyolsz? Végül megértette. Bezárta a kocsit és beállította a Veres Pálné utcába. Elindultunk gyalog. Ő is beszélt, én is. Nem tudom, mit mondott. Ő sem tudta, mit mondtam én. Sokáig csavarogtunk. Egy telefonfülkéből hazatelefonáltam. Később megyek haza, minek aggódjanak? A Dunapart szép volt. A lépcsőkön sokan ültek, nézték a vizet és egymást. Mi pedig mutogattunk egymásnak. Tizenegykor visszamentünk a Veres Pálné utcához. Mondtam, mutattam, megyek haza aludni, menjen ő is. Papírt rángatott elő. Tolla nem volt. Nálam volt egy ÁFOR-AGIP reklámtoll.

Indirezzo, Indirezzo!

Nem értettem először, mit akar. Lassan fölfogtam: adjam meg a címemet, hogy elküldhesse a képeket. Leírtam. Ő is. És végre bemutatkoztunk. Dino. Forgattam a számban a nevét. Dino. Dino. Zakatolt az agyamban hazafelé a 2-esen. Kevesen voltak a villamoson, de állva maradtam. Kinéztem, s akkor vettem észre, hogy egy csoda-sárga Sport-Fiat Coupe lépést tart a 2-sel. Most már végig őt figyeltem.

A végállomáson a lépcsőről egy kedves szakállas, karcúsított ingű srác segített le. Fekete szemei ragyogtak. Nevetett, nevetve beszélt. Csak én nem értettem. Aztán egy kis fehér lapot adott a kezembe. Buona sera, bella bambina! Mio indirezzo!

Mikor otthon végre levágtam magam a heverőre, sokáig nem tudtam elaludni. Másnap vettem egy olasz nyelvkönyvet.

L'operaio lavora molto. És már tudtam, hogy az indirezzo = cím.

Már négy levelet kaptam tőle.

Biró Anna III. b

Historia docet

Én belőlem nem harc vágya szól. Magyarország jövődje nem hódítások útján fekszik. *Nekem a szabadság békéje kell, nem keresem a véres dicsőséget.* Én nem izenek hadat senkinek. De ha valaki a magyar koronához hozzányúl, ha önnállásunkat, szabadságunkat, nemzeti becsületünket megtámadja, ha kihívó daccal kesztyűt vet lábainkhoz; azt mondom: vedd fel nemzetem, s dobd a kihívónak arcához, ha mindjárt az óvilág mesés óriása volna is, ki Ossát Pelionra halmoz ellened. *Kossuth 1848. júl. 3-i beszédéből.*

Sugár Péter (linó)

Ellobbanó dallam

Mint titkos lázadásra készülő,
Úgy áll előttem az élet.
Mégfeszülő vitorlák most az éjszakák.
Az elmúló napokban
vándorbotját emeli a nyugtalan ifjúság.

Kamaszkorom!
Ellobbanó dallam, melyet
sosem feledhetek!
Hadd éljenezsem újra,
a rég elzengett éneket.

Állok a vonuló felhők alatt,
s mintha magam is ott lennék.
Hallom a szárnycsapásokat,
16. évem messze röptét.

Az ösvény mentén
fölfele mutat,
a sziklák közt sanyargó bokrok útja.
Megindulok, omló kövek,
veszett emlékek romján át a csúcsra.

Kasza Mária III. f

V E R S

Sá rospatak

Bodrog-part, sugárút, gesztenyefák, házak.
Sok megúszott óra, vastag falak.
Hólepte kis utcák, sietős emberek —
Így maradsz meg bennem, Sá rospatak.

CoKat.

T a v a s z

Harci riadót fúj a tavasz ellen az ár.
Emberek ezrei őrzik szerelmünk hevét.
Mert míg embert életetett a vágy,
Mindig védte szürrealista otthonát.

Kormos Ferenc „öregdiák“

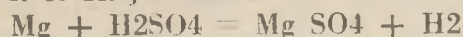
Természettudomány

A kémiai laborban

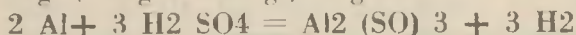
Példa: 8g Mg és Al tartalmú ötvözetet oldunk H₂SO₄-ban. A keletkezett szulfátok összsúlya 48,11 g. Hány g Mg és Al volt az ötvözetben?

KIDOLGOZÁS

Az ötvözet és a kénsav reakciójának egyenletei I. és II. jelentéssel.

$$24\text{g} + 98\text{g} = 120\text{g} + 2\text{g}$$

$$54\text{g} + 294\text{g} = 342\text{g} + 6\text{g}$$

A fémek mennyisége az ötvözetben

$$X\text{g Mg} + (8-X)\text{g Al} = 8\text{g}$$

Az egyenletek alapján könnyen belátható, hogy ha 24Mg-ból 120 g Mg SO₄ keletkezik, akkor

$$X\text{g Mg-ből } 5X\text{g MgSO}_4 \text{ keletkezik.}$$

Továbbá:

ha 54 g Al-ból 342 g Al₂(SO₄)₃ keletkezik,

akkor 8-Xg Al-ból $6 \frac{1}{3} \cdot (8-X)$ g Al₂(SO₄)₃ keletkezik.

A szulfátok mennyisége a fentiek alapján

$$5X + 6 \frac{1}{3} \cdot (8-X) = 48,11$$

A kijelölt műveletek elvégzése után az X-et kifejezzük

$$X = 1 \frac{77}{80} \text{ g Mg}$$

$$8-X = 6 \frac{3}{80} \text{ g Al}$$

Tehát az ötvözetben $1 \frac{77}{80}$ g Mg és $6 \frac{3}{80}$ Al volt.

Kisvárdai József II. a

Példa: 18,47 g Pb O-ot (ólomoxidot) H₂-vel redukálunk. A hevítés megszűnése után a megmaradó Pb O— és fémólom (ez a reakció során keletkezett) súlya összesen 18,07 g. Mennyi víz keletkezett a reakció során?

MEGOLDÁS

A folyamat reakcióegyenlete I. és II. jelentéssel:

$$223,19 + 2\text{g}$$

$$207,19 + 18\text{g}$$

Az egyenlet alapján könnyen belátható, hogy bármilyen mennyiségű Pb O redukációjakor mólnyi mennyiségű H₂ O keletkezése az ólomoxid súlyát 16 grammal csökkenti. A kérdésben a súlycsökkenés 0,4g.

Ennek alapján

ha 16g súlycsökkenés esetén 18g víz keletkezik, akkor 0,4 g súlycsökkenés esetén Xg víz keletkezik.

$$X = \frac{0,4}{16} \cdot 18$$

$$X = 0,45 \text{ g.}$$

Simon Tibor II. a

Aforizmák

*Mondd az igazat, mondd a kellemeset!
De ne mondd az igazat, ha kellemetlen,
S ne mondd a kellemest, ha nem igaz!*

(Hörceik Richard I. a)

Sugár Péter (linó) I. f

Vers

HOLDTÖLTEKOR

Vénasszonyok nyarán,
Fekete keretben,
Fény villog a partján
a kékes tengernek
márványtáblába vése.

Szentimrey Ida

Humor

Nyelvművelés hatására

Tanár: Nos fiam mondj egy példát az „egyelőre“ szóra.

Diák: Egy előre megy.

Abszolút tájékozottság.

Tanár: Nos fiam mondd meg, hogy kik alkották a francia forradalom legradikálisabb csoportját!

?, ?, ?, majd súgják évszámmal együtt.

Diák: A japán kubikusok.

Tanár: (megütözéssel)

Mit kerestek azok ott, fiacskám?

Diák: 1700—1800 körül.

Vizualitás

Az egyik tanulónak a tanár már a lelkét is kitétte, mégsem értette, hogy mi az, hogy merőleges. Erre a tanár: Mondd csak, fiacskám. Jártál már temetőben?

Tanuló: Igen tanár úr, jártam.

Láttál már ott keresztet?

Tanuló: Láttam többet is. Mire a tanár közbeeszl: Na, látod, olyan a merőleges.

„KÉMIA“

A szerelem színtelen, szagtalan, édesízű vegyület.

Képlete: Szív+Szív = 2 Szív.

A természetben gyakran előfordul.

Feltalálása: Ádám és Éva asszimilálása mellett a természetben módosult formában. Szenvedéllyel egyesül, hevesen exponál. Hidegben oldódik.

Egyik alkotó része a csók.

Ha az egyik atom nem köti le a másikat, boldogtalan szerelemről beszélünk. Ha végbement?

Az egyik atom teljesen szétrombolódik és használhatatlanná válik, a másik viszont még képes új molekulákat alkotni.

A szerelmi elkeseredés = H₂O-ba ugrás.

A szerelem jellemzője még: veszedelem, gyötrellem, sejtelen, küzdelem.

Rágja, rombolja a szívet, s tépi az eszet.

(Feltalálta: Egy Éva)

Emlékvers

Szívemben a szerelem, mint szalonna lóg!

Vágd le azt a viszontszerelem késével!

Olvaszd ki belőle érzelmeinknek töpörtyűjét!

V E R S

MÉLY FORGÁS

Az alma ónlében fortyogott,
rohan vadul a törött üvegtábla.
Három különös barátom volt,
most egy sínes, mind ül a sárban.
Szürke vagyok. Az alma nevet.
Vigyázz! Rohanok! Vágok! — így az üveg.
Egyik barátomat a halál vitte el tőlem:
Fekszik ő vígan az anyaföld ölében.
Az alma ónlében tovább fortyogott,
a törött üvegtábla tovább kacagott.
Szürke fény rejti előlünk a napot,
fekete a rét, a föld, minden fekete most.
A másik barátom elhagyott engem.
Rohan a lejtőn s a mocsárba ér,
körülötte bilineselő hínártenger —
nyújtom kezem, de az húzza lefelé.
Az óra lapja elfolyik.
A nap indul utolsó útjára.
Csendes nyugalommal borul
a feketeség harmóniájára.
És ott a harmadik barátom,
Igen, a feketeség mögött.
Onnan néz mi van körülöttem:
Megdöbbszent koncentrikus körök.

Szentimrey Ida

Kispolgár-himnusz hozzád, fiatal

Létezni!
Ez, ami fő nekünk.
Ifjúságunk álmai — ha voltak,
Tűntek
(Gondolni ritka, s rossz pere velük.)
Vágytunk — egyszer térre lépünk,
Hol lesz mit emelni.
S kiléptünk — s emeltünk —
Szobrot önmagunknak.
Vágytunk nagy emberre,
Névre,
S fúrjuk naponta főnökünk.
Vágytunk nőre — inkább istennőre,
S elvettük, kihez sodort a sors.
Mi most élünk, célunk a lét,
Néha mulatunk.
Kell a só is — de
Vagyunk!
Hé — Hallod!
Vagyunk!

Kormos Ferenc „öregdiák“

Iskolánk története

A XVII. század második felében hazánk még mindig három részre volt darabolva, a röviddel Mohács után kialakult területi megoszlásnak megfelelően. Az ország még mindig állandó hadszíntér, ahol mindennaposak az összecsapások az osztrák, török és magyar között.

A harmincéves háborúban Csehország is (a magyar szövetség ellenére) hasonló sorsra jut. 1620-ban a fehér-hegyi csatában a csehek vereséget szenvedtek, s Csehországot Ausztria koronátartománynak nyilvánította. A cseh hazafiaknak koldusbot jutott.

Ebben a helyzetben a haladó pedagógia a szellemi színvonal felemelésében látja a megtiport társadalmak felemelkedését. A magyar-cseh történelmi és kulturális kapcsolatoknak egyaránt nagy fáklyavivője Comenius (cseh néven: Komensky Amos János). A négy sárospataki esztendő (1650—54) Comenius életében is jelentős korszak volt. A Rákócziak fejedelmi pártfogása lehetővé tette számára a híres pánszofikus iskola megteremtését, s itt írta meg nevezetes tankönyvét, az Orbis pictus-t, amelyet megjelenése után rövid idővel Európa úgyszólván minden iskolájában használtak.

Comenius alaposan foglalkozott az érzékelés lélektanával. Rendkívül fontosnak tartotta, hogy a tanulók mindent érzékeljenek, mert ez szerinte a megértést és emlékezést is megkönnyíti. A tárgyak szemléltetésének igen részletes módszerét dolgozta ki, hogy a tanulók érzékelése minél alaposabb legyen. Tankönyvében minden fejezethez tartozott egy-egy kép, amelyen meg voltak számozva a tárgyak. Az ezeknek megfelelő

nevek fölött pedig ugyanezek a számok szerepeltek. Ennek bemutatására szolgál az alanti példa,

„Az orvosi tudomány.“ A beteges 1, elhívhatja az orvost 2, aki megtapasztalja a szökőeret 3, és megnézi a vizelletet 4, azután rendeli az orvosságot egy cédulán 5. Az elkészítettet a patikárostul 6, a patikában 7, az hol a patika szerszámok ládafiácskában 8, pesselyekben 9 és palackokban 10 megtartatnak. És ugyan vagy ital 11, vagy por 12, vagy pilulák 13, vagy apró pogácskák 14, vagy liktáriom. Az ételben és az italban való jó rendtartás a legjobb orvosság. A sebgyógyító orvos orvosolja a sebeket és főkélyeket falastromokkal.“

A főiskola magyar professzorai a filozófia terén alkottak jelentőset. A század végén az elemek atomos szerkezetéről tanítottak, messze megelőzve ezzel Európa sok-sok nagy iskoláját. Pósházy János profeszor a Philosophia naturalis c. könyvében így ír.

„Arisztotelész és akik azt tanították, hogy kizárólag belőle kell meríteni a bölcsességet, kinevetik az atomok védelmezőit . . . De bármit beszéljenek is az emberek, az igazság nem az ő agyacsájuktól, hanem maguktól a dolgoktól függ. Mi e kérdésben szívesebben vagyunk atomisták, mint tomisták . . . Állítjuk tehát, hogy léteznek atomok. Megerősíti ezt mind a gondolkodás, mind a tapasztalás, mind pedig tudósaink közös véleménye.“

Tehát történelmünk XVII. századbeli képe ellenére Sárospatakon igen komoly politikai, pedagógiai és filozófiai koncepciók uralkodtak.

(Nagy Dezső IV. a)

Forum

Az elmúlt tanévben

„Fáklyavivők köre, Politikai vitakör és Marxista vitakör“ oktatási formát szerveztünk. Ez évben bővítjük az oktatási formákat és ifjúsági előadás-sorozatokat, ifjúságpolitikai kört, és ifjúsági aktivisták fórumát indítunk. Ezenkívül minden oktatási formában feldolgozzuk a nagyfontosságú dokumentumokat is. (pl.: SZKP XXIV., MSZMP X. kongresszusa témája) Módosítjuk a propagandisták működését is. Az első és második évfolyamokon VB-tagok és KISZ-vezetők, a harmadik és negyedik osztályokban tanárok vezetnek a vitaköröket. Szeretnénk elkerülni az átfedéseket is az oktatások során, hogy ifjúságunk ezeken a foglalkozásokon aktívabban szerepeljen. A KISZ oktatási év október 15-én kezdődik. Az előkészületek megtörténtek, így most már minden a ti munkátoktól függ.

Janik Kálmán III. c

A korszerű technika és iskolánk.

Köztudott dolog, hogy iskolánkban rádiószereleési-gyakorlati oktatás folyik. Tapasztalatunk szerint nem maximális eredménnyel. A hiba szerintem már ott kezdődik, hogy nem fektetünk elég súlyt az elméleti anyag gyakorlatban való megvalósítására (az elmélet és gyakorlat egységének hiánya!). Hibának tartom, hogy kevés óraszámban foglalkozunk ezzel, a különben szép és érdekes anyaggal. Pedig az itt elsajátítottaknak nagy hasznát vennék még a fizika tanulmányaink során is. Hiányosak felszereléseink, mind a mérőműszerek, mind az alkatrészek terén. Vannak olyanok, akik behatóan akarnak foglalkozni a rádiótechnikával, de erre nem nyílik lehetőségük az előbb említett hiányosságok miatt.

Bővítsük ki tehát a műhely felszerelését. Indítunk egy híradástechnikai szakkört. Úgy gondolom, hogy lenne elég jelentkező. Sz. B.

1917 53 1970

Az Iskolai KISZ szervezet egyik fontos feladatának tartom az ifjúság politikai továbbképzését. Ez az oka annak, hogy iskolánk alapszervezete ebben a tanévben módosítások végrehajtását tervezi, illetve valósítja meg. Ezentúl a foglalkozásokon való részvétel teljesen önkéntes lesz. Persze szerkezetükben eddig is kifogástalanok voltak a politikai oktatások. A tematikában azonban hézagot vélek felfedezni, mert végképpen kirekeszti a filozófiát ezekből a foglalkozásokból. Pedig e tárgykör alkalmazása nagy jelentőséggel bírna, hiszen a tanulók így nyernének bővebb képet a filozófia fejlődéséről, a marxista filozófia, a dialektikus materializmus kialakulásának törvényszerűségéről, ha végigkísérnék a nagy gon-

dolkodón keresztül — Platontól Leninig — a tudományok tudományának a formálódását. Feltétlenül tisztázni kell, ha középiskolai szinten is, Hegel szerepét a marxista-leninista világnézet kialakításában, hiszen ő volt a Marx előtti filozófia legnagyobb dialektikus gondolkodója. A hegeli filozófia az egész természeti, történelmi és szellemi világot első ízben ábrázolja folyamatnak, azaz állandó mozgásban, változásban lévőnek. Idealizmusáért Marx és Engels bíralták őt, de ugyanakkor felismerték filozófiájában a dialektika értékét.

Ezen gondolatok megvalósításával elérhetjük azt, hogy a marxista kör a szó igaz értelmében marxista lesz.

Nagy Dezső IV. a

Sugár Péter (linó)

LANCE CARTER:

Szonett.

Elmúlik gyorsan a kéjes ifjúság,
Arcofra vési jelét az idő,
Keresi elméd az igazság útját.
Mi a múlt mélyéből lassan feléd jó.

Ah, igazság! Tolvaj! Idő tolvaja!
Idétlen, gyáva, kit a gyönyör megvet!
Kacagó igazság, nagy gazember; végül,
Még a koporsódban is kigúnyol téged.

Ember, ne pazarolj észet, időt álmokra,
Mik elmédben már rég el vannak felejtve.
A büszke törekvés volt a nagy ellenfél,
Szerény igyekezeted halálát lelte.

Egy igazság van csak, tudod, ismered:
E föld szülőanyád és ez lesz sírhelyed.

Fordította: Pinczés István
IV. b

Anekdotalák

Az udvaron inspekciós latin tanár már mindenünnen elvadította a dohányzókat. Ahogy sétál diadalittasan az udvaron, észreveszi, hogy az emeleti ablakból hatalmas tömegben füst szűrődik ki. Hirtelen nem tehet mást, a régi verzlábakhoz nyúl és skandálni kezd. Sűrű füst-kari—kák gomo—lyognak a fenti klo—zetből.

Mire felért, már kialudtak a tüzek.

A tantárgyi koncentrációk hatására

A levelezők beszámolóján történt. Az egyik hallgató tételt húz történelemből. Helyére megy és gondolkodik. Spárta?

Spárta??? Kis idő múlva odamegy a tanárhoz és így szól:

Tanár úr, kérem! Nem húzhatnék egy másik tételt?

Én ezt összetévesztem a KÉMIÁVAL.

Sárospataki Krónika

A GIMNÁZIUMI IFJÚSÁG LAPJA

Szerkesztő és a kiadásért felel: HAJDÚ ISTVÁN tanár

Szerkesztőség és kiadás helye: Rákóczi Gimnázium, Sárospatak

Ifjúsági szerkesztők: Mester Judit, Kiss Tibor, Kádás Éva, Kraknai Ernő.

Tanár szerkesztők: Dr. Bertha Zoltán, Juhász Ferenc, Páldi Jeremiás, Sipos István.